

یادداشتی از شادی کابیانی؛

تاملی کوتاه بر رفتار وزرای سیزدهم و چهاردهم میراث فرهنگی

سوم شهریورماه، سیدرضا صالحی امیری با خداحافظی عزت‌الله ضرغامی بر صندلی ارگ آزادی تکیه زد و با وجود مخالفان و موافقان متعدد به عنوان سومین وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سکندار شد.

به گزارش خبرنگاران گروه صنعت و تجارت گزارش خبر، در طول فعالیت سازمان و سپس وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری او تنها معاون رئیس جمهوری یا وزیر این وزارتخانه پراهمیت نبوده که غیرمتخصص بوده و شاید آشنایی نسبی با الفبای این حوزه داشته است؛ این سازمان (وزارتخانه) در طول سه دهه گذشته به ویژه پس از هر ادغام همیشه شاهد سایه سیاست بر فرهنگ، هنر و اقتصاد بوده است؛ همیشه نقش حاشیه بر اصل را به سبب حضور افراد بی ارتباط، ناآشنا، سیاسی و.. داشته است؛ که آن هم سبب مخدوش و بی‌اثر شدن مأموریت اصلی این وزارتخانه شده است. البته؛ در این بین نباید از مدیریت ارشد افراد دلسوز و موثر همچون معزالدین و مرعشی به راحتی گذشت.

در روز خوش آمدگویی صالحی امیری به ارگ آزادی، عزت‌الله ضرغامی وزیر فعال در رسانه دولت سیزدهم چند نکته را به عنوان عملکرد و دستاورد حضورش در این وزارتخانه مطرح کرده است که نیازمند تأمل و تفسیری کوتاه دارد:

۱- صالحی امیری پس از گرفتن رای اعتماد مجلس در روز چهارشنبه مانند سایر وزرا تا شنبه به محل کار خود نرفت و در انتظار بازگشت وزیر سابق از سفر اربعین ماند. صالحی امیری با این رفتار به نوعی رعایت اصول اخلاقی و ادای دین خود را در حمایت‌های ضرغامی از او برای نشستن بر کرسی ارگ به جا آورد.

ضرغامی در «مراسم خوش‌آمدگویی گفت نخستین جلسه معاونان وزارتخانه با حضور آقای صالحی امیری است. علیرغم اینکه جلسات هماهنگی با صالحی امیری از مدت‌ها پیش شروع شده و معاونان وزارتخانه با آقای صالحی امیری جلسات و تعامل خوبی داشتند و صالحی امیری را در نوشتن برنامه یاری داده‌اند.»

هرچند این تعاملات نیز بیانگر اخلاق و رفتار حرفه‌ای ضرغامی و صالحی امیری است و کمتر در دوره‌های گذشته دیده شده است؛ لیکن اگر ارائه برنامه کاری ارائه‌شده به مجلس با همفکری معاونان وزارت اتفاق افتاده است، نشان از آن است که معاونان در طول این سه سال موفق عمل کرده‌اند و همچنان همان دیدگاه ادامه پیدا خواهد کرد؛ نظرات کارشناسی فعالان، افراد متخصص و خبره دولتی و خصوصی در برنامه‌ها منعکس و مورد توجه قرار نگرفته است.

هرچند در دقیقه نود صالحی امیری، با دو یا سه جلسه کوتاه با تشکل‌های گردشگری آن هم به طور جداگانه، موجب جلب حمایت آنها شد؛ لیکن اکثراً از تهیه‌کنندگان برنامه‌های وزیر بی اطلاع اند. انتقادهایی که بسیاری از فعالان، کنشگران و برخی از کمیسیون‌های مختلف مجلس شورای اسلامی به صالحی امیری وارد کرده‌اند، ارائه برنامه ضعیف، بی‌اثر و کلی است. همچنین نگاهی که به عرصه‌ها و تعیین حریم‌ها داشته، نگرانی‌هایی را در میان کنشگران میراث فرهنگی و فعالان این حوزه به وجود آورده است.

۲- ضرغامی از تعامل با ائمه جماعت سراسر کشور سخن به میان آورده است؛ کاش مطرح کند چه نشست‌ها و توافقات تاثیرگذاری با امور مساجد و سازمان اوقاف و یا نهادهای مرتبط داشته‌اند؟ اگر این جلسات موثر بوده‌اند، پس چرا هنوز درهای مساجد به روی گردشگران داخلی (خارجی پیشکش) بسته است و از ظرفیت‌های مساجد به عنوان یک مکان امن و تمیز استفاده نشده است.

مکان‌های مذهبی در تمام دنیا به عنوان یک پتانسیل دیده می‌شوند که در کشور ما نادیده گرفته می‌شود و حتی در ساعات برگزاری نماز (تجربه شخصی نویسنده در زمان نماز صبح) درهای ورود به مساجد محلی در یک منطقه گردشگری بسته و حتی امکان استفاده از سرویس بهداشتی آن هم وجود ندارد.

به نظر می‌رسد برخلاف طرح مکرر موضوع سرویس بهداشتی از سوی ضرغامی و نمایش بازدید از سرویس‌ها در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی برنامه و اقدامات اجرایی مشخصی در پایان مسئولیت ضرغامی ارائه نشد.

۳- ضرغامی لغو روادید با ۳۰ کشور، امکان سفر و حضور ۵/۳ میلیارد گردشگر بدون ویزا به ایران را مهم‌ترین دستاورد خود می‌داند؛ در حالی که هنوز با گذشت چندین سال از آغاز فعالیت، این وزارتخانه حساب آمار اقماری و آمار صحیح از ورود گردشگران وجود ندارد. کاش اعلام می‌کرد که چه تعداد از این ۳.۵ میلیارد گردشگر وارد سفره نحیف گردشگری ایران شده‌اند، آن هم با وجود بحران‌های فراوان در منطقه، لغو تورها و تعطیلی سفارتخانه‌ها... .

وزیر سابق حتماً مطالعه نکردند که بسیاری از کشورهای لغو روادید شده، یا گردشگر خروجی محدود دارند یا مقصد ایران برای آنان جذاب نیست؛ صرف لیست کردن کشورها توریست جذب نخواهد شد.

ضمن اینکه؛ برخی کارشناسان حوزه گردشگری و سفر معتقد هستند، عمدتاً لغو ویزا به معنی رونق در صنعت گردشگری نیست، شاید لغو ویزا یکی از

شاخص‌های افزایش سفر باشد که به کاهش هزینه سفر منجر می‌شود اما؛ ویزای دو طرفه و لغو ویزا با کشورهایی که گردشگر فرست هستند از اولویت برخوردار است و برای لغو آن باید چارچوب‌های مختلفی را در نظر گرفت که به نفع صنعت گردشگری ایران باشد.

لغو روادید بهتر است در مورد کشورهایی اتفاق بیفتد که از لحاظ رتبه اقتصادی در سطحی بالاتر باشند. یک گردشگری اروپایی به طور متوسط دو هزارتا دو هزار و پانصد یورو برای پرواز، تور و ... هزینه می‌کند و مبلغ قابل توجهی هم به خرید سوغات و صنایع دستی اختصاص می‌دهد. در حالی که معمولا یک مسافر از کشوری با اقتصاد ضعیف‌تر نمی‌تواند چنین آورده‌ای برای کشور داشته باشد.

۴- ضرغامی برخلاف اینکه می‌توان از او به عنوان یکی از برجسته‌ترین وزرای دولت سیزدهم نام برد؛ به عقیده بسیاری از متخصصان و فعالان اوقات خود را بیشتر صرف امور خارج از حوزه مسئولیتی خود می‌کرد.

او با موضع‌گیری و اظهار عقیده‌های مختلفی که در شبکه‌های اجتماعی داشت که بسیاری از آنها بی‌ارتباط با حوزه فعالیتش بود موجب تاثیرات منفی در اذهان عمومی می‌شد، به عنوان نمونه کمک به آبیاری و کشاورزی شهر پاسارگاد، گشایش کارخانه یا مراکز غیرمرتبط در کرمانشاه و

۵- برگزاری منظم جلسات شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری به عنوان مهم‌ترین مرجع برای اتخاذ تصمیمات قانونی، برگزاری جلسات منظم با تشکل‌های ملی سه حوزه تخصصی و گروه‌های علمی - دانشگاهی و اصحاب رسانه از جمله موضوعاتی بود که با ظرفیتی که ضرغامی در دولت داشت می‌توانست آنها را به نتایج مثبت برساند.

او با استفاده از خرد جمعی استادان، مدیران و فعالان می‌توانست با هماهنگی و هم‌افزایی تمامی ارکان و ذینفعان، نتایج مطلوب و قابل دفاعی در پایان کار خود ارائه کند. برخلاف وجود انتقادات جدی به عملکرد وزیر سابق و انتظار توجه وزیر جدید (صالحی امیری) به رفع اشکالات دوره ضرغامی، باید جانب انصاف را رعایت کرد و تلاش‌های وزیر سابق را در انتهای دوره کرونا، فعال کردن ویزای ایران برای آغاز تورهای ورودی پسا کرونا، کمک به رفع مشکلات هتل‌ها و مراکز پذیرایی که به دلیل نقص حجاب پلمب شده بود، پیگیری ثبت آثارهای جهانی و انتخاب برخی از مدیران و معاونان کارآمد ارج نهاد.

منبع: خبرآنلاین